Misschien ook wel een zekere toeleg om met die kleine onvindbare gemeente op de heide als 't ware den stoot te geven, en zich dan toch later langzamerhand die arme gemeente als van den hals te schuiven? Het kan zijn, maar liever geloof ik het niet.

Dat zou laag, dat zou ongereformeerd gehandeld wezen, en dan moet zeker ten opzichte van Kootwijk voor God en de menschen beleden: «Wij hebben een droevig figuur gemaakt."

Zulk een toeleg is zeker beschaamd. *Kootwijk*, door velen gering geacht, omdat het gesteund moet worden en niet, zooals de kerken van Voorthuizen en Reitsum en andere, op zich zelven kan staan en nóg andere steunen, *staat*, Gode zij dank, nog en heeft haren predikant en hare beide scholen.

De Heere zal Zijn kerk in stand houden; want met zijnen Geest is Hij van Kootwijk's gemeente ook nu nog niet geweken!

Dat de verplichtingen tegenover Kootwijk aan de gezamenlijke kerken zoo zwaar schijnen te vallen, daarover moet ik mij wel eens verbazen.

U hebt over die onafzienbare heidevelden gesproken.

Weet U wel, dat op die barre heidevelden nog tal van heidenen wonen, waarnaar de Geref. kerk geen hand uitstrekt?

Men ijvert voor zending onder de heidenen, men brengt geld bijeen om predikanten uit te zenden naar het verre Oosten, en dat is uitnemend en het is roeping, *mits* men maar niet eigen land en volk vergeet.

En ziet, dat is hier het geval. In menig opzicht is het hier een zendingspost: en inplaats van één predikant zou er in deze omgeving, waar nog o zooveel is dat aan heidensche toestanden doet denken, arbeid voor twee predikanten zijn. En ziet, waar nu het geld te vinden is voor een predikant naar Oost of West, schijnen de middelen te ontbreken om in de behoefte van het tractement van den predikant te Kootwijk te voorzien. Dat geeft te denken.

Dat bepaalt ons bij eene zondige neiging, die tot zonde moet worden voor den Heere.

Men wenscht van beteekenis te zijn voor de kerken in 't gemeen, maar in de eerste plaats op de roeping tegenover elke kerk, ook de kleinste, in het bijzonder wordt minder gelet.

De mensch vraagt naar het groote; de Heere ontfermt Zich over het kleine, het gering geachte.

Tot dien dienstknecht, die ook met die weinige talenten gewoekerd had, zegt de Heere: «Wel gij goede en getrouwe dienstknecht; over weinig zijt gij getrouw geweest, over veel zal Ik u zetten.'

In de eerste plaats geldt het bevel: Zijt getrouw in de roeping, waarin gij geroepen zijt. Maar ik moet eindigen, daar ik anders te veel van uwe plaatsruimte vragen zou.

U dankzeggend voor uwe welwillendheid, noem ik mij, na hartelijke broedergroeten,

Uw dw. dien. en br. in Chr.
J. W. HOUTZAGERS
bedienaar des Woords

te Kootwijk, 18 Aug. 1894.

Officieele Berichten.

Met verkorting uit het Kerkblad van 21 September.

Vergadering der Classis Zwolle 2 Augustus.

Ds. Miedema opent de vergadering.

Tot praeses wordt aangewezen Ds. Breukelaar, tot scriba Ds. Troost.

Nadat de deputaten der Classis verslag hadden uitgebracht omtrent de kerkelijke toestanden te Kamperveen, geeft de Classis het volgend advies:

a. Dat alle besluiten aangaande de vereeniging aldaar nietig zouden verklaard.

b. Dat beide gemeenten elkander wederzijdsch zullen erkennen.

c. Dat kerk B over zou gaan tot het kiezen van een nieuwen kerkeraad.

Tot consulent van kerk A en B te Kamperveen wordt aangewezen Ds. Westerbeek van Eerten.

De praeses eindigt met gebed en dankzegging.

Vergadering van de Classis 's-Gravenhage op den 11den Sept. 1894.

In het Moderamen nemen zitting Ds. Baaij als praeses, Ds. Wijers als assessor, Ds. v. d. Valk als scriba.

De kerk van Zegwaard vraagt advies, hoe te handelen met een man, die, uit Nootdorp overgekomen, lidmaat der gemeente wenscht te worden, en een aanbevelingsbrief van den kerkeraad van Delft B overlegt. Een attestatie kon hij niet verkrijgen, wijl hij, te Nootdorp wonende, geen lid van de kerk Delft B kon wezen, hoewel hij op getuigenis van enkele broeders wel eens tot het Avondmaal was toegelaten. Belijdenis af te leggen weigert hij, omdat hij vroeger op een verzamellijst heeft geteekend. De Classis oordeelt, dat het eisch is van het kerkverband, op grond van het getuigenis van Delft B, dien broeder tot het Avondmaal toe te laten en in het lidmatenboek in te schrijven.

Ds. Sikkel sluit met dankgebed.

Voor Kinderen.

VAN DE OUDEN VOOR DE JONGEN.

II.

Dat de jeugd in die tijden dikwijls niet beleefd was en zich onbehoorlijk gedroeg, blijkt wel uit de vele moeite die gedaan werd, om haar anders te maken. Tegenwoordig valt er ook over vele kinderen in dat opzicht meer te klagen dan te roemen, maar vóór eeuwen hadden zij althans ook een slecht voorbeeld in vele ouderen.

Dit wordt duidelijk als men leest welke vermaningen aan de menschen moesten worden gegeven. In een Nederduitsch boek dat »Tafelregel" heet staat: »Men moet de kersen niet met de pitten opeten. Ook mag men niet met de handen zout uit het vaatje nemen." Men moet daartoe, zegt een non, in een boek uit het jaar 1471, het mes gebruiken. Doch een ander schreef: »Ik heb nog liever de hand dan het mes van een gast. Want misschien heeft hij met dat mes pas een kaas »gevild".

Dat nu de gasten soms heel raar deden leert een oude kroniek die vertelt van eenige nog wel aanzienlijke heeren, die bij een feest, kersen etende, elkaar de pitten naar 't hoofd wierpen. Maar, zegt de man die 't verhaalt er bij: Deze geschiedenis heb ik alleen vermeld en aangehaald opdat de nakomelingschap mocht zien, hoe vertrouwelijk en vriendelijk onze voorvaders elkaar behandelden."

Nu, daar is wat van waar, maar toch zou ik niemand raden om, als hij eens een feest bijwoont, die vertrouwelijkheid nu na te doen. Want deze of gene kon zoo'n beschieting met kersenpitten wel eens kwalijk nemen.

Er gebeurden echter wel erger dingen. Wat b.v. moest men doen als een stuk vleesch op den grond valt? Iets ter waarschuwing, en wat men *niet* moet doen leest men in het verhaal van een domheer, die naast den bisschop aan den maaltijd zat, toen er een stuk vleesch viel. De domheer greep zijn mes en wilde het stuk daarmee haastig oppikken. Maar ongelukkig stiet hij zoo driftig toe dat hij den bisschop in den voet stak. Zoo had hij dan toch vleesch geraakt, maar het verkeerde.

Een andermaal komen eenige heeren van de jacht en zetten zich aan tafel. Ook nu viel een stuk vleesch wat nog al dikwijls scheen te gebeuren. »De honden! de honden!" roept de gastheer, bevreesd dat die beesten, welke in de zaal rondliepen het gebraad zouden pakken. »Maak u niet ongerust" sprak toen een der heeren, »ik heb er mijn laars op gezet."

Nu, als 't zoo aan tafel toeging, dan begrijpen we ook dat de menschen moesten vermaand worden om »als ze uit een flesch drinken niet te slurpen." Ja zelfs staat er: »Men moet den mond niet met het tatellaken of met de hand afvegen, niet als een dier met groot geluid eten en ook het brood bij 't afsnijden niet tegen de borst drukken."

Soms echter was de raad lang niet fraai, b. v. in een boek uit het jaar 1492 leest men: »Als gij met iemand een visch deelt, geef hem dan het stuk, waar een graat in zit; hij denkt dan het grootste te hebben en heeft toch niet het beste". Ook slim, maar nog zoo kwaad niet, is wat het Nederduitsche boek zegt: »Als gij niet bij den wijn kunt die op tafel staat, vraag er dan niet bepaald om, maar zeg iets, dat er aan doet denken. b. v. »Wat zijn die visschen toch gelukkig; zij kunnen altijd hun dorst lesschen". Toch is, dunkt mij eenvoudig, bescheiden vragen beter. In hetzelfde boek staat, dat men altijd wat op zijn bord moet laten liggen. Denkelijk voor de kat of voor de hond.

Tegenwoordig zullen wijze en geleerde mannen zeker wel geen boeken schrijven over de beleefdheid en welvoegelijkheid; doch vroeger wel. Erasmus, die toch tot de grootste geleerden van zijn tijd behoorde, schreef zulk een boekje voor prins Hendrik van Bourgondie, om hem te leeren hoe een vorst zich dient te gedragen. Daarin staat b.v.:

»Bij tafel moet men met ontbloot hoofd zitten, althans zoo 't landsgebruik dat niet verbiedt. Men moet voor zich hebben rechts van het bord, het glas en het mes; links het brood. Dit mag men niet breken, maar moet het snijden." Verder staat er ook nog in: »De vingers in de soep te doopen is zot."

Heel natuurlijk, zouden we zeggen, maar 't was toen een tijd, waarin men zelfs nog moest voorschrijven: »beenderen en overgebleven spijzen, mag men niet op den grond werpen" en dergelijke dingen meer.

(Wordt vervolgd).

De barmhartigheden des goddeloozen.

Barmhartigheid te bewijzen is een kunst, die niet iedereen verstaat. Oordeel zelf, of boer Jansen die kunst verstond.

Jansen kreeg op een kouden regenachtigen winterdag bezoek van een armen dorpsgenoot, die hem, behalve een boodschap van den burgemeester, zonder bijbedoeling zijn eigen nood bekend maakte. Jansen hoorde stilzwijgend het verhaal van den ongelukkige aan, en ging daarna met hem naar den stal, waar hij bij een hoopje stroo bleef staan. In dat stroo lag een kalf van nog geen dag oud. »Dat kalf wil ik u geven," sprak de boer, »als 't u de moeite waard is het mee te dragen naar huis, want een mensch moet leeren door inspanning van krachten te bekomen wat hij noodig heeft." De arme dorpsgenoot hoorde vreemd op, bedacht zich even, en nam het kalf met dankbetuiging aan. Het beest werd hem om den nek gehangen met de pooten op zijn borst aaneengeregen, en met dien warmen halsdoek stapte hij onder smakelijk lachen der knechts de deur uit en het erf af.

Het was reeds donker; het pad was glibberig en een half uur lang. Het kalf richtte nu en dan den kop op, om te balken, en door deze beweging verloor de man soms het evenwicht en stond bijwijlen op handen en voeten. Met veel moeite bereikte hij eindelijk zijne woning. Hij kon geen woord spreken, toen hij binnenkwam, zoodat zijne vrouw niet weinig verschrikte, toen ze in plaats van de stem haars mans, het geluid van een kalf hoorde. De kinderen werden wakker, en konden vooreerst den slaap niet meer vinden. Toen allen van den schrik en de vermoeienis bekomen waren, dankten ze den goeden God, die den man bewaard en gesterkt had, en in hunne nooddruft had voorzien.

Wat dunkt u van de liefddadigheid van boer Jansen?

F. J. B.

CORRESPONDENTIE.

A. U. *Hoplieten* is volstrekt geen drukfout voor: »hoplieden." Hoplieten waren bij de Grieken de zwaargewapende soldaten, die wapens hadden tot afweer en tot verdediging. Hoplieden vond men oudtijds in *ons* leger.

HOOGENBIRK.

INGEZONDEN STUKKEN.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie).

Mijnheer de Redacteur!

II.

Geen onbewezen feit — zoo zeide ik — mag dienst doen om de Ref. Church te beschuldigen, en dat zeg ik nog, maar ook van den anderen kant mag geen feit als het hier volgende verzwegen worden, om dien onchristelijken handel te midden van de gemeente Gods te verdonkeremanen en satan te believen.

Dat feit is de laatstgenoemde plechtigheid in de Ref. Church, medegedeeld in de *Herau*t van den 24sten Juni jl. en weersproken door Rev. H. de Vries, in de *Herau*t van den 22sten Juli d.a.v.

Omtrent de oorspronkelijke mededeeling van dit feit door Ds. Hoeksema van Oakland, Mich., waaraan ik elf weken later herinnerde, kwam ik, zoo als ik in het vorige schreef, met de *Hope* in moeielijkheid. Zij toch eischte van mij bewijs of herroeping. Bewijs, nu ja, bewijs dat mijn betoog eenvoudig was eene repetitie van wat Ds. H. beweerd had, dat kon ik wel leveren, natuurlijk, maar men wilde van mij het bewijs, dat de feiten door Ds. H. beweerd, gebeurd waren, en dat kon ik niet, dat spreekt van zelf.

Zij echter bleef het eischen.

Ik beloofde, ter wille van de waarheid, bij den auteur te informeeren omtrent deze zaak en den uitslag daarvan te publiceeren, gelijk ik dan ook gedaan heb, rond en eerlijk, zoo ik meen in de *Wachter* van den 27en Juni jl.

De uitslag van mijne informatie bij Ds. H. is als volgt: Z.Eerw. schreef mij, dat Ds. E. van der Vries, leeraar bij de Holl. Chr. Geref. Gemeente, Market Street te Holland, Mich., de man was, die bedoelde begrafenis van een vrijmetselaar, die aan de delirium-tremens was gestorven, had bijgewoond in een kerk van de Ref. Church.

Ik schreef verder aan Ds. van der Vries of zulks waar was.

Z.Eerw. antwoordde mij, dat hij oog en oorgetuige was geweest van die akelige plechtigheid, en dat hij mij volkomen vrijheid gaf om zulks met naam en toenaam te publiceeren als volgt:

De optocht der vrijmetselaars naar de kerk aan Waterstreet te Paterson N. J. ging naar de orde dier vereeniging. In de kerk aangekomen, werd het lijk voor den preekstoel geplaatst en werd voorts de geheele plechtigheid uitgevoerd overeenkomstig den ceremonieelen dienst der Loge.

Vooraf echter sprak de leeraar der gemeente een woord over Jes. 32:2, doch zeer kort, immers het woord was hoofdzakelijk aan den kapelaan der vrijmetselaars. Hartgrievend was het *van die plaats*, voor dien kansel te moeten hooren, dat de ziel van dezen man, die aan de gevolgen van dronkenschap was gestorven, maar een getrouwe zoon der Loge was geweest, nu bij den »Grooten Vader" in den hemel was, *immers zijn straf had hij reeds gedragen, want hij was vreeselijk getuchtigd geworden, hier op dit benedenrond.*

HERE IS THE HELL!

Dat, zegt Ds. Van der Vries, was zakelijk de inhoud van des kapelaans toespraak, waarna de »broeders" allen rond het lijk knielden, palmtakjes op de kist wierpen en *met de Gemeente*, met orgelbegeleiding, het »*Hallelujah*" zongen.

Leeraar en kapelaan stonden regelrecht tegenover elkander.

Ziedaar een kort, maar zakelijk verslag, zoo als ik het ook in de *Wachter* heb geleverd, alle belangstellenden verder verwijzende naar Ds. Van der Vries, die mij gemachtigd had om te publiceeren, dat Z.Eerw. bereid was om alle mogelijke inlichtingen verder te verschaffen aan ieder die meer van de zaak wilde weten.

Zoover ik weet heeft echter nog niemand uit de Ref Church van die aanbieding gebruik gemaakt, zelfs niet Dr. Steffens, die niet meer dan 5 minuten van Ds. Van der Vries afwoont. Overeenkomstig bovenstaande heb ik mij omtrent een en ander verantwoord in de *Wachter*.

't Eerstgenoemde feit dat niet bewezen kon worden, heb ik royaal herroepen zoo ik meen en evenzoo royaal het tweede feit bewezen. Bewezen in elk geval zoo goed als een tweede persoon dat met mogelijkheid kan.

En daarbij had ik het nu kunnen laten, ware er niet nog iets geweest in deze lijn waaromtrent ik mij moest verantwoorden.

Men herinnerde er mij aan, dat ik niet alleen mededeeling van feiten had gerepeteerd, maar daar ook mijn eigen beschouwingen aan had verbonden en wel vooral deze, dat, naar mijn vermoeden, die beweerde feiten niet eenig waren, niet zeldzaam, maar dat *bij gevolgtekking* zulke dingen *meer* moeten gebeuren. En dat is zoo. Dat vermoeden sprak ik uit. Ik gaf daarvoor de gegevens op. Ze zijn deze: In 't Oosten zijn veel vrijmetselaars en vele van die zijn leden van de Ref Church. Die vrijmetselaars, die leden der gemeente sterven en worden kerkelijk begraven. Dus!

Maar ligt het ook niet in den aard der zaak zelf? Immers waar in het Oosten de vrijmetselaar recht van bestaan heeft in de Kerk, zou hij zich daar dan ook niet bewegen naar zijnen aard?

En bovendien, als het waar is wat een afgevaardigde, ouderling R. Pruyn van Albany — de vrijmetselarij verdedigende — op de Synode van 1880 te Brooklijn zeide, dat n.l. de meeste Christenen in het Oosten vrijmetselaars zijn, en als het verder waar is wat een ander afgevaardigde Rev. Mohn jaars daarop beweerde, dat de hulpbehoevende Westersche gemeenten het geld voor een groot deel van de vrijmetselaars ontvangen, dan is het in zekeren zin ook niet geraden zich het ongenoegen dier orde op den hals te halen. Met het oog op een en ander nu sprak ik het vermoeden uit, dat zulke dingen als te Paterson gebeurden, *meer* moeten gebeuren.

Later echter, na het onderzoek waartoe men mij geprest had is dat vermoeden bevestigd of liever nu *weet* ik wat ik toen vermoedde. Ik *weet*, dat er dergelijke dingen meer gebeuren en ik heb aangeboden in de *Wachter* om ze bekend te maken indien men het verlangde, maar niemand begeert zulks, zoo het schijnt, althans niemand vraagt er naar; en ik ben besloten om ze zonder aanvraag voor mij zelven te houden, omdat ik niet gaarne de schijn op mij wil laden, dat ik in leedvermaak genoegen vind en het mij om verdachtmaking te doen ware.

En dat het mij waarlijk daarom niet te doen was, is wel gebleken aan het slot van meergemelde »gedachtenwisseling," waar ik de wenschelijkheid besprak eener conferentie, waar van weerszijden eenige notabele invloedrijke mannen samen dienden te komen. Ik deed daarbij in 't bijzonder het voorstel aan Mr. T. Keppel, ouderling te Holland Mich., om de eerste stoot tot een zoodanige conferentie te geven door het oproepen van belangstellende leeraars en leden van beide kerken, om, zoo mogelijk, tot eene gezonde bijbelsche vereeniging op Gereformeerden grondslag te komen.

De Redactie ondersteunde dat voorstel en beval het met warmte aan.

(Genoemden broeder Keppel is een welbekende veteraan uit den grooten strijd tegen »de vrijmetselarij in de kerk" en alzoo de man, zoo ik begreep, die op dit gebied vertrouwen verdiende en goeden invloed had.)

Welnu, broeder Keppel nam het voorstel aan en deed eene oproeping in de *Hope* en de *Wachter* met dat gevolg, dat thans reeds twee conferenties en comité zijn vergaderd geweest, bestaande uit mannen uit de voorste gelederen van beide kanten, als van de Ref. Church: Dr. Steffens, Dr. Winter, Ds. Buursma e.a. Van de H. C. Gef. Kerk Prof. Beuker, Prof. Boer, Ds. Van Goor e.a., ten einde eene algemeene publieke samenkomst in de oude historische kerk van Van Raalte voor te bereiden.

Uit de bladen de *Hope* en de *Wachter* blijkt thans, dat tot dat laatste is besloten, dat van elke zijde drie predikanten zijn gekozen om wederzijds een concept-platform of programma te ontwerpen, dat te publiceeren in beide bladen alsmede den datum te bepalen om in bovengenoemde »Van Raalte Kerk" te vergaderen.

U ziet hieruit, mijnheer de Redacteur, dat wij, ja wel eens geducht strijden, maar dat het ons toch in dat strijden om den vrede en de liefelijke eenheid te doen is.

Geve de Heere, dat het daartoe moge uitloopen. Wij zouden ons alsdan zeer verblijden, ook daarover, dat de eerste toenadering van *onze zijde* kwam, te meer waar men ons wel eens als al te exclusief voorstelde, welke kwalificatie nu in elk geval geen recht van bestaan heeft.

U, mijnheer de Redacteur, bij voorbaat dankzeggende voor de opname, verblijf ik hoogachtend

Uw dw.
F. KNIPHUIZEN,
Ouderling bij de 2e H. C. G. Gemeente te *Grand-haven, Mich. U. S.*

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Anna-Jacoba-Polder en Zalk c. a., S. O. Los, cand. te Oud-Vosmeer. — Vledder, R. van Giffen, emer. pred. te Warns. — Schoonhoven B. F. W. Sluijter te Heeg. — Hoofddorp (Haarlemmermeer), J. Veenstra te Minnertsga. — Ambt-Vollenhove, C. Kapteijn, cand. te Amstelveen.

AANGEKOMEN: De Lemmer, A. de Geus te Wolvega. — Rhoon c. a., J. van den Berg B.Jz. te Nieuwerkerk aan den IJsel. — Schoonebeek, J. Joffers, cand. te Kampen.

BEDANKT: Sprang, A. Varekamp te Tiel. — Valthermond, J. Tholen, cand. te Overschie.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Grijpskerke en Bredevoort, M. A. van Rhijn, cand. te Leiden. — Ferwerd, H. C. Lambers te Rijperkerk. — Monster, H. Feijkes te Dordrecht. — Boxmeer, F. H. Moorrees te Gennep c. a. — Welsum, J. D. Bierens te Haan te Ootmarsum. — Cats (N.-Beveland), W. Timmermans Paquy te Hooge-Smilde. — Rossum, B. J. van Heijningen te Huizen (N.-H.) — Heeswijk c. a., J. A. Lublink Schröder, emer. pred. te St.-Oedenrode. — Bergummerheide (cl. Dokkum), R. G. L. Wieringa te Steggerda. — Wapserveen (cl. Deventer) en Nieuw-Beerta, J. H. Heckman te Eext (cl. Assen). — Streefkerk (cl. Dordt), P. Bartstra te Krimpen aan de Lek (cl. Gouda.) — Waarder, H. Doornveld te Wierden. — Elburg, J. A. van Boven te Ede. — Appeltern c. a., W. de Leeuw te Wilsum. — Spijkenisse, A. E. van Delnse B.St. te Ammerstol. — Onstwedde, E. C. Gravemeijer te Gurinchem. — Waarder c. a., H. Doornveld te Wierden. — Giesen c. a., G. van Dorssen te Elburg. — Steenwijkerwold, Chr. Hunninghet te Haarloo en Waterhoek.

AANGENOMEN: Goes, C. R. van Lelyveld te Appelscha.

BEDANKT: Heeswijk c. a., J. A. Lublink Schröder, emer. pred. te St. Oedenrode. — Stadskanaal, W. J. Meiners te Usseloo (gem. Lonneker.) — Terwispel, S. J. Piso te Oldeholtwolde c. a. — Eibergen c. a., J. Ph. Hattink Jr. te Nieuwerkerk aan den IJsel. — Ingen, C. C. J. W. Wiers van Coehoorn te Etersheim (cl. Edam). — Lemele, W. Voors te Kuinre. — Dokkum, A. L. J. van der Ven te Abbekerk. — Loon op Zand (cl. Heusden), H. Doornveld te Wierden. — Hasselt, J. Vonk te Oldebroek. — Oudega, J. Steehouwer te Koekange. — Renswoude, D. Zoete te Suawoude c. a.

Geabonneerden op DE HERAUT wordt beleefd verzocht, de abonnementsgelden over het kwartaal, eindigende 30 September a. s. ten bedrage van ƒ 1.20, per postwissel over te maken aan de **Administratie.**

Op ontvangst van den postwissel wordt den afzender daarvan bericht gezonden.

J. A. WORMSER,
Directeur-Uitgever.

Amsterdam, September 1894.

P. S. Inteekenaren op de premie „E v o t e Dordraceno" wordt herinnerd, dat den laten October a. s. de eerste termijn (deel IV) van ƒ 0.75 per exemplaar te voldoen is. Men zal mij verplichten door met dat bedrag den postwissel te verhoogen.

Advertentien.

VEREENIGING VAN NEDERLANDSCHE PATROONS „BOAZ."

DERDE JAARVERGADERING

TE HOUDEN OP

DINSDAG 25 en WOENSDAG 26 SEPTEMBER 1894,
TE LEIDEN,
in „ZOMERZORG" (tegenover het Station.)

PROGRAMMA.

DINSDAG 25 SEPTEMBER.

10 uur voormiddag. Opening door den Voorzitter.
Rekening en verantwoording over het afgeloopen boekjaar.
Verkiezingen.
12½ „ namiddag. Pauze.
1½ „ „ 1°. Referaat van den heer Prof. Jhr. Mr. W. H. DE SAVORNIN LOHMAN Az., over **„Volksbanken."**
2°. (in een ander lokaal in hetzelfde gebouw) Vergadering van de Sectie B, **(Landbouw).**
6 „ „ Gemeenschappelijke maaltijd in »Zomerzorg."
8 „ „ Referaat van den heer W. HOVY, over **„Pensioneering van loontrekkenden."**

WOENSDAG 26 SEPTEMBER.

10 uur voormiddag. Referaat van den heer W. PERA, over **„Vrijhandel of bescherming?"**
1 „ namiddag. Pauze.
2 „ „ Algemeene vergadering ter bespreking van de onderwerpen den vorigen namiddag behandeld.
4 „ „ Sluiting der vergadering.

Het Bestuur:
A. E. VAN KEMPEN, *Voorzitter.*
J. A. WORMSER, *Secretaris.*

P. VAN EIJK.
Firma JOHANNES KRAMER & Co.
DAM 15—17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen **EFFECTEN, diverse LOTEN** en vreemde **COUPONS,** Wisselen Gouden Zilveren **MUNTEN** en vreemde Banknoten. Sluiten **PROLONGATIEN** en **BELEENINGEN.** Nemen gelden à **DEPOSITO** ½ pCt onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Bij D. A. DAAMEN, te Leiden, verscheen:

BIBLIOTHEEK voor ZONDAGSSCHOOL-ONDERWIJS N°. 2-3.

DEEDES, Lessen over het Oude Testament. Prijs f 3.—.

(No. I, 2, 3, O. en N. Testament, Cursus voor 3 jaren, te zamen f 3.75.)

Aan deze Lessen zijn toegevoegd tekstenboekjes. Het gebruik daarvan en de hooge practische waarde, kunnen niet bij advertentie omschreven worden. Zij, die DEEDES gebruiken en deze boekjes nog niet kennen, kunnen bij hunnen boekhandelaar één stel **gratis** met omschrijvende prospectus verkrijgen.

Een Bleeker

vraagt, wegens uitbreiding der zaak, **eenige Wasschen;** van eene nette en prompte bediening kan men verzekerd zijn. **Abonnement** zeer billijk, desverkiezende geheel aan kant.

Brieven fr., motto: **„Wasschen",** Bureau de *Herau*t.

Bij G. F. CALLENBACH, te *Nijkerk*, is verschenen, en bij alle solide boekhandelaars verkrijgbaar:

De Geesteskranke en zijne behandeling

DOOR

J. W. A. NOTTEN.

Prijs ƒ 1.— ingenaaid; ƒ 1.25 gebonden.

G. F. JURJAANZ, Orgelmaker.
Amerik. Orgelhandel,
Haarlemmerdijk 88, Amsterdam.
Steeds voorhanden uitgebreide sorteering, van de solidste fabrieken.
Directe aanvoer. Laagste Prijzen.
VRAAG CATALOGUS.
Engros en Détail.

GOLDSCHMEDING's
Amerikaansche Orgels,
worden bij toeneming gevraagd. Men bezichtige de uitgebreide sorteering of vrage **Catalogi en conditiën.**
Prijzen van f 60, f 70, f 80, f 100, enz. enz.
WARMOESSTRAAT N°. 141,
AMSTERDAM.

NIEUW KERKELIJK HANDBOEK.

De **18de Jaargang,** welke wordt vermeerderd o. a. met de onderscheidene Zendings- en soortgelijke Vereenigingen en met de Zendingsgemeenten in Indie en hare leeraren, zal verschijnen **Januari 1895.** De prijs blijft ƒ **2.—** bij geregeld doorloopend abonnement en ƒ **2.15** bij inteekening voor één jaar. Evenals vroeger kan ook nu per postwissel worden geabonneerd of ingeteekend. Toezending van opgaven gaarne vóór ult. Sept. De gewone jaarlijksche Circulaire wordt niet meer gezonden.

M. W. L. VAN ALPHEN Sr.
Voorburg, 31 Aug. 1894.

DE ZONDAGSSCHOOL.
WEEKBLAD onder Redactie van A. J. HOOGENBIRK.
Per jaargang franco per post f 2.50.

Inhoud van het Nr. van 5 September 1894: **„Voor verstand en hart." — Denk er aan! — Geschiedenis der Zondagsschool. — Huwelijken, II. — De verzoendag, III. — „Op zichzelf." — Verleiding. — Advertentiën.**

Amsterdam. **HÖVEKER & ZOON.**

ELECTRISCHE DRUKKERIJ, voorheen J. J. ARND & ZONEN.